

HÜSEYİN SAİM EKİM ORTAOKULU PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİ

Zorbalık Türleri ve Sanal Zorbalık

Araştırma verilerine göre günümüzde her üç gençten biri çevrimiçi zorbalığa maruz kalıyor.

Arkadaşlar arasındaki zorbalık, bir öğrencinin bir ya da daha fazla öğrenci tarafından tekrarlayan bir şekilde olumsuz davranışlara maruz bırakılmasıdır.

Bir eylemin zorbalık olabilmesi için 3 kriteri sağlaması gerekir.

Siber zorbalıkta da zorba, mağdura direkt olarak zarar vermek amacıyla eylemi gerçekleştirmektedir. Fakat gerçekleştirdikleri eylemin amacının zarar vermek değil de şaka yapmak olduğunu söylerler.

Siber zorbalığın çevrim içi bir şekilde gerçekleşmesi ve birçok kişinin zorbalık olayına katılması veya tanık olması da tekrarlama döngüsünün devam etmesine sebep olur.

Başka bir kimlik aracılığıyla mağdurun itibarına ve arkadaşlarına zarar vermek için gönderilen uygunsuz ve aşağılayıcı mesajlar veya paylaşımlar yapmak.

siber zorbalık çeşitleri;

- 1-Teknolojik aletler vasıtası ile bireyi aşağılamak, tehdit etmek veya onunla alay etmek,
- 2-Cinsel içerikli mesajlar veya

- e-postalar göndermek,
3. Bireyi ısrarlı bir şekilde tekrar tekrar aramak,
4. Kişisel mesajlaşmaları başka birilerine göndermek, Başka birinin kişisel bilgilerini kullanarak başka bireylere mesajlar göndermek.
5. Çevrim içi ortamda birey hakkında söylenti çıkarmak ve dedikodu yaymak,
6. Bireyle ilgili özel veya gizli bilgileri paylaşmak,
7. Cep telefonu ile gizli bir şekilde bireyin utanç verici fotoğraflarını çekmek,
8. Cep telefonu ile gizli bir şekilde çekilen utanç verici fotoğrafları internete yüklemek,
9. Bireye ait fotoğraf üzerinde değişiklik yapmak ve bunu başkalarına göndermek,
10. Bireyi aşağılayacak ifadelerin yer aldığı ve onu kötüleyecek bir web sitesi hazırlamak,

Siber zorbalığa maruz kalan bireylerin yaşadıkları olay sonrasında verdikleri tepkilere ve baş etme yöntemlerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun yaşadıkları mağduriyeti kimseye anlatmayıp kendi başlarına çözmeye çalıştıkları görülmektedir.

BU DA ÇOCUKLARI SAVUNMASIZ KILMAKTADIR.

ZORBALIK TÜRLERİ

1. Doğrudan Zorbalık; bir bireyin diğerine karşı açık ve doğrudan bir şekilde güç, statü ve hâkimiyetini gösterme amacını taşıyan bir zorbalık türüdür.

2. Dolaylı Zorbalık; bireyin duygusal veya sosyal olarak zarar görmesini

hedefleyen bir tür zorbalık şeklidir. Dedikodu, manipülasyon çeşitleri...

3. Fiziksel Zorbalık; bir kişinin başka birine yönelik saldırgan davranışlarını içerir.

4. Sözel Zorbalık; duygusal açıdan kurbanı yaralayan, kurban için

dayanılması zor olabilen ve kurbanın benlik algısına ciddi zarar veren bir zorbalık türüdür. Zorbalığın sözel ifadelerle gerçekleştiği sözel zorbalık; alay etme, hakaret etme, lakap takma, kurbanı sürekli olarak kızdırma.

5. Sosyal Zorbalık; Sosyal zorbalık, zorbanın kasıtlı olarak kurbanı küçümsemesi, dışlaması ve olumsuz söylentiler yayması

6. Sosyal Zorbalık;

"SİBER ZORBALIK"

Kurbana karşı genellikle dijital platformlarda; bilgisayar, tablet ve cep telefonu gibi elektronik cihazlar ile sosyal medya, forumlar, e-posta veya diğer çevrimiçi iletişim araçları aracılığıyla gerçekleşen, kasıtlı ve tekrarlanan saldırganca davranışlardır.

Siber zorbalık ve internet bağımlılığı ile mücadele ve önlemede ebeveynler; öncelikle sağlıklı internet kullanımı ve çocuklarının çevrimiçi etkinliklerini denetlemelidirler.

Ebeveynlerin çocuklarının davranışlarını izlemesi ve kontrol etmesi, siber zorbalığı önlemede kritik bir öneme sahiptir. Ebeveynin davranışsal kontrolü, çocuklarını çevrim içi ortamda riskli faaliyetlere ve tehlikelere maruz kalmaktan korumayı amaçlar. Bazı ebeveynler, çocuklarının çevrim içi faaliyetleri ile ilgili sınırlamalar ve kurallar koyarken; diğerleri ise çocukları ile çevrim içi faaliyetler konusunda işbirliği yapmakta ve onlara uygun davranışları öğretmektedir.

Çevrim içi ortamlarda paylaşılan kişisel bilgilerin kontrolünün kaybedilmesi ve bu bilgilerle şantaja uğrama olasılığı, ergenlerin siber kurban olma riskini artırmaktadır ve çoğu çocuk yaşadığı siber zorbalığı ailesine anlattığında kendisine kızılacağından veya cezalandırılacaklarından korktukları için bunu aileleriyle paylaşmamaktadırlar.

Siber kurbanlar maruz kaldıkları zorbalık davranışlarını çevrim içi olarak kime bildirmeleri gerektiğini açık bir şekilde bilemeyebilirler.

Aileleriyle iletişimleri iyi olan çocukların aileleriyle iletişimleri iyi olmayan çocuklara kıyasla daha az siber mağdur oldukları görülmektedir.

Aileler çocuklarıyla açık bir şekilde iletişim kurmalı ve onlara bilgi ve iletişim araçlarını nasıl doğru ve güvenli bir şekilde kullanacaklarını açıklamalıdır.

Siber zorbalık, her yaş grubundan bireyleri ilgilendiren bir sorun olup, internette kendilerini başkası gibi tanıtan kötü niyetli kişiler olabileceği gerçeği unutulmamalıdır.

Dijital ayak izi, siber dolandırıcılık, dijital güvenlik, dijital bağımlılık hem çocuklar hem de yetişkinler için bilgi edinilmesi zorunlu kavramlardır.

KAYNAKÇA

Sanal Zorbalık; Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü Veli Bülteni Juvonen, J. ve Gross, E.F. (2008). Extending the school grounds? Bullying experiences in cyberspace. Journal of School Health, 78 (9), 496-505. Bingöl, N., & Tanrikulu, T. (2014). Siber zorba ve mağdur olma ile algılanan sosyal destek düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi, 43. Doğan, A. (Ed.) Çocuk ve ergenler için önleyici müdahale programları. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

siber zorbalık davranışına maruz kalmak; bireye ait fotoğrafların veya videoların internete yüklenildikten sonra mağdurun veya başkalarının bu içeriği defalarca kez görüntüleyebilmesi de tekrarlı bir davranış oluşturur.

Mağdur, zorbanın gerçekte kim olduğunu bilmediği için yaş, cinsiyet gibi kişisel bilgiler konusunda zorbanın dediklerine inanmaktadır ve bilinmezlik ile zorbalığın mağdur üzerinde yarattığı etki artmaktadır. Siber zorbanın gerçek kimliğinin tespit edilmesi resmi süreç içerdiğinden bireyler cezalandırılmaktan korkmadan zorbalık eylemlerine devam ederler.

Juvonen ve Gross (2008), 12-17 yaş aralığındaki bireylerle yaptıkları çalışmada katılımcıların %72'sinin son bir yıl içinde en az bir defa siber zorbalık yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

AİLELER ÇOCUKLARINI SİBER ZORBALIK OLAYLARINDAN NASIL KORUYABİLİRLER

Özellikle sosyal ağlarda sorumlu davranılmalı ve sonradan pişman olunmasına sebep olacak paylaşımlar yapılmamaları gerekliliği, "Çünkü dijital ortamda yapılanlar asla kaybolmamaktadır."

Gerçek hayatta tanımadığı kişileri arkadaş olarak eklememeleri, tanımadıkları kişilerle sanal ortamda konuşmamaları,

Sanal ortamda, sosyal ağlarda adres, okul, kimlik bilgileri gibi özel bilgiler paylaşımamaları gerektiği çocuklara anlatılmalıdır.

